

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Iustitia Et Iure, Continens Tractatus De Prudentia, Fortitudine, &
temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia
commutativa, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione,
& Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de
Emptione, & ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

4. An singuli hæredes aliis deficientibus teneantur debita defuncti soluere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76677)

6 Hinc fit, esto legatarius non possit legatum pro parte acceptare, & pro parte repellere. leg. neminem ff. de legatis. 2. At eius heredes si legatum diuiduum sit optime possunt. in xia leg. legatarius. ff. de legatis. 1. & ibi Glossa.

7 Controuerfia vero versatur, an si testator suis heredibus relinquat aliquam pecuniam quantitatem pro Ecclesia edificanda, teneantur singuli Ecclesiam edificare. Rationem dubitandi praestat, quia esto pecunia legata diuidua sit, ac finis, & effectus ob quem legatur indiuiduus est, ergo ex eo capite desumenda est obligatio. Deinde si testator suos grauaret heredes Ecclesiae edificandae omnes, & singuli Ecclesiam edificandae teneantur. argum. leg. si de commissis. §. penult. ff. de legat. 3. ibi: si in opere ciuitatis faciundo aliquid relictum sit vnquamque heredem in solidum teneri D. Marcus, & Luitius Verus Procule rescripserunt. At qui perinde est legatarius ad factum, ac factum ipsum indicere. Ergo heredes quibus pecunia pro Ecclesia edificanda legata est ad Ecclesiam edificandam teneantur. Sic docuerunt Angel. Immo, & Paul de Castro in leg. in executione. ff. de verbor. obligat. Alexand. leg. 2. §. & harum n. s. ff. eod. m. tit. & ibi Alciat. n. 6. & lib. 2. parergon. cap. 22. Iason. in leg. stipulationes non diuiduntur. n. 27. ff. eodem.

8 Sed merito contrariam sententiam docuerunt Alexand. sibi contrarius in dicta leg. stipulationes. col. 6. Iason. in dicta leg. 2. §. & harum ff. de verbor. obligat. Bart. in d. leg. si de commissis. §. penult. quos refert, & sequitur Andreas Fachin. lib. 10. controuers. cap. 61. Etenim ex vi talis legati Ecclesia edificanda non afficit immediate heredes, sed pecuniam illis relictam, quia non ipsis heredibus edificatio iniungitur, sed pecunia conceditur, vt edificati sumptus soluant. Cum autem pecunia diuisa sit in heredes, diuisa est in illis obligatio Ecclesiae edificandae pro pecunia recepta portione. Neque in contrarium est lex fidei commissi, quia loquitur cum heredibus factum immediate iniungitur, non vero cum quantitas sub onere facti legata est. Et licet idem sit legatarius ad factum, ac factum ipsum indicere comparatione legantis, non tamen comparatione legatariorum, & heredum, inter quos obligatio ad factum pro portione hereditatis diuisa est.

9 Quod adeo verum est, vt esto testator vellet aliquem ex heredibus grauare vt debita solueret, alios vero eximens nullius effectus esset horum exemptio, & illius grauatio, quia non ex voluntate testatoris, sed ex hereditate accepta iure sic disponente obligatio nascitur, quam obligationem vt potest ciuilem, & legalem voluntas testatoris nequit elidere. Sicuti probat lex. seruo legato. §. si testator. ff. de legatis. 1. & ibi Bald. Paulus, & Immo quos refert, & sequitur Ant. Gom. dicto cap. 10. n. 6. A qua regula ipse alios referens excipit dotem vxoris pro qua soluenda quemlibet ex heredibus voluntatis grauare in integrum potest testator aliis liberis relictis. ex leg. cum ab vno. ff. de legat. 2.

§. IV.

An singuli heredes aliis deficientibus teneantur debita defuncti soluere?

- 1 In debitis procedentibus ex contractu non est obligatus haeres aliis deficientibus.
- 2 In debitis ex delicto communior sententia defendit obligatum esse heredem potentem aliis deficientibus.
- 3 Verius videtur obligatum non esse.
- 4 Legatarius non tenetur, cum bona relictis heredibus sufficiunt debitis soluendis.
- 5 Cum res debita in specie est debet haeres Domino reddere.

1 Graue dubium est, an si aliqui ex heredibus non sint soluendo, vel nolint soluere alij teneantur integre defuncti soluere, si id quod ad ipsos ex hereditate peruenit debitis soluendis sufficiat? Nam planum est vltra vires hereditatis maxime si inuentarium confecerint non teneri. Hac in re communis est doctorum sententia in debitis procedentibus ex contractu non esse obligatum heredem, partem debitorum aliis heredibus competentem ex sua portione soluere. Vt expresse deciditur in leg. fin. Cod. de positi. & leg. Lucius. ff. familia eriscunda. leg. si Titius. ff. pro socio. leg. filio. ff. de inofficio testam. & tradit alios referens Anton. Gom. dicto cap. 10. n. 8. Ratio est quia diuisa hereditate diuisa est obligatio ex legis dispositione inter heredes. Ergo ex malicia, vel periculo vnus heredis alteri grauari non debent, & eorum obligatio mutari. argum. leg. 2. Cod. si plures vna sententia. iuncta Glossa; ibi, vbi diuisa per iudicem obligatione inter debitores ex periculo, vel malicia vnus, alij non onerantur.

2 Verum si debita ex delicto proueniunt communior sententia defendit quemlibet debitorem aliis deficientibus teneri soluere quousque hereditatem exhauriat, tam in foro externo, quam in conscientia, & tam spectato iure canonico quam ciuili. Sic tradunt Hostiensis. Cardin. Anan. Abbas, & alij in cap. tua nos de usuris. Ant. Gom. d. cap. 10. n. 8. Vega. verbo usura. casu. 37. Nauarr. Ioann. Salas. alios referens. tract. de usura. dub. 43. Ducuntur ex cap. tua nos de usuris, vbi deciditur filios, & heredes vsura-

riorum teneri ad vsuras soluendas, sicuti tenebatur pater cum vxore, & pater tenebatur pro qualibet parte fororum bonorum integre soluere quousque ea bona exhauriret. Ergo etiam teneantur filij & heredes. Idem probatur ex iure ciuili, nam in leg. quod diximus. §. fin. ff. quod metus causa. statuitur quemlibet heredem teneri in solidum si aliquid ad ipsum perueniat. & in leg. si dos. ff. de positi habetur ex debito, vel dolo commisso circa rem depositam, teneri heredes pro parte si vtique est soluendus, si alter eorum soluendo non est, alius in solidum obligatur. Praeterea heredes antequam hereditatem diuidant, teneantur debita soluere, quia hereditas tantum reputanda est, quae deducto aere alieno superperuerit. Ergo ratione huius omissionis, & hereditatis anticipatae applicationis, videtur vnusquisque haeres defuncti debita soluere, quatenus pro hereditate accepta solui possunt. Ratio vero eorum potius in debitis descendencibus ex delicto dispoſuerit in defectum aliorum heredum, non vero in debitis descendencibus ex contractu obligati, est fauor animae defuncti, & ne bona inopinate delinquenti, eiusque personam representantibus proficiat.

Caeterum est haec sententia valde probabilis fit probabiliorem existimo non esse obligatum quemlibet heredem in aliorum defectum, quod docuit Caiet. 2. in opus. tractat. 8. cap. 1. Ioann. Medina. de rebus per vsuram acquisitis. q. 4. ad 5. princip. Syueti. verbo vsura. q. 10. vers. 3. Sotus. lib. 6. de iustit. q. 1. art. 4. ad 1. Mol. disp. 332. Couarruu. 3. var. cap. 3. I. C. lib. 2. cap. 10. dub. 10. n. 17. Eman. Saa. verbo vsura. n. 14. Petr. Nauarra lib. 3. cap. 2. par. 2. dub. 17. Ratio est quia ad communem regulam, & lege qua statutum est heredes obligari tantum pro hereditatis portione, & non in aliorum coharedum defectum recidendum non est, nisi expresse contrarium decium inueniatur: ex textibus in contrarium adductis id non colligitur. Nam cap. tua nos de vsuri. probat tantum filios, heredes vsurarij coniunctim obligatos esse defuncti debita soluere, & quemlibet pro hereditatis portione, non autem in aliorum defectum. Deinde respondet Nauarra textum loqui de filio participante in crimine paterno vitium, vt colligitur ex illis verbis filium succedentem in crimine vitium teneri, sicuti pater si viuere teneatur: hic autem non solum ratione rei acceptae, sed ex inuita acceptione tenetur. Et eodem modo respondeo ad leg. quod diximus. & ad leg. si dos. Ratio vero adducta probare non solum in debitis ex delicto, sed ex contractu hanc ineffe cuiuslibet obligationem, cum omnes teneantur prius debita soluere quam hereditatem diuidere. Caeterum cum nullus haeres teneatur defuncti debita soluere, nisi pro sua hereditatis portione, siue hereditas diuisa sit siue non, ea de causa qui libet haeres non censendus est causa anticipata hereditatis diuisione, quo minus creditoribus integre fiat satis, maxime cum vnusquisque subeat onus debitis pro parte satisfaciendi.

Hinc colligit Ioann. Medina, Petr. Nauarra, Lessius, Saa. Legatarios nullatenus in defectum heredum teneri, cum hereditaria bona debitis soluendis sufficiant. Nam si haec bona insufficientia essent ea ex parte legata cotruerent.

Illud est apud omnes certum, si res aliqua in specie debita sit, aut alicui debito tacite, vel expresse hypothecata, teneri heredem illam possidentem a se abdicare, & creditori tradere, quia tunc ratione rei acceptae obligatus est, tamen illi competat actio aduersus alios coharedes repetendi, si quid vltra portionem suam hereditatis soluerit.

§. V.

Pro quo debito censenda sit facta solutio cum debitor variis debitis astringitur?

- 1 In voluntate debitoris constitutum id est.
- 2 Si nulla fuit facta designatio a debitore illud debitum solutum censeri debet quod grauiorem, & diuiciorem causam habeat.
- 3 Quae sit diuiciore, & grauior causa.
- 4 Quod si nullum debitum grauiorem causam continet, etiam solutio in dubium antiquius.

1 IN voluntate debitoris constitutum est designare debitum cui satisfaciendum sit, cum ipse propria rei legem dare possit. leg. 1. & leg. ff. & Cod. de solutio. Hanc assignationem praestare potest vel expresse nominando debitum, vel tacite non contradicendo nominationi, & designationi ad creditore factae, iuxta supradictas leges. 1. & seqq. ff. & Cod. de solutio. Neque obest quod solutio debitum designatum non exhauriat, nam parua solutio ex voluntate debitoris fieri potest, vt bene aliis relictis aduerit Greg. Lop. leg. 10. rit. 14. par. 5. Glossa. 2. Neque obest quod creditor tali solutioni repugnet, & eam nolit accipere, nam depositio, & consignatio facta satisfaciens debitor, & periculo creditoris solutum statit, vt idem Greg. Lop. aduertit, & constat ex leg. solutus. ff. de solutio. & leg. assignatione. Cod. eodem tit.

At si nihil horum intercesserit, sed simpliciter fuerit facta solutio, quae pluribus debitis applicari potest illud censeri debet solutum